

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 366/08-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť L. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. I. P., B., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. c) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 49/06 a jeho uznesením z 24. apríla 2006 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 5 To 98/06 a sp. zn. 1 NTo 3/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2008 doručená sťažnosť L. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. c) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 49/06 a jeho uznesením z 24. apríla 2006 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 5 To 98/06 a sp. zn. 1 NTo 3/08.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 T 49/06 z 25. októbra 2006 uznaný vinným zo spáchania v bode 1 trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 a 2 Trestného zákona, ďalej v bode 2 zo spáchania trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 Trestného zákona a v bode 3 zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere desať rokov so zaradením na jeho výkon do I. nápravno výchovnej skupiny. Zároveň okresný súd uložil sťažovateľovi „*protitoxikomanické*“ liečenie ústavnou formou. Poškodených okresný súd odkázal s nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie.

Na základe sťažovateľom podaného odvolania krajský súd uznesením sp. zn. 5 To 98/06 z 8. februára 2007 zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu sp. zn. 4 T 49/06 z 25. októbra 2006 vo výroku o vine v bode 1, vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, vo výroku o ochrannom opatrení a vo výroku o odkázaní niektorých poškodených s nárokom na náhradu škody a vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. V ostatných častiach krajský súd ponechal napadnutý rozsudok nezmenený.

Okresný súd po opätovnom prerokovaní danej trestnej veci v rozsahu zrušujúceho uznesenia druhostupňového súdu rozhodol v merite veci rozsudkom sp. zn. 4 T 49/06 z 10. októbra 2007, ktorým uznal sťažovateľa vinným zo spáchania trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 a 2 Trestného zákona. Za to a za skutky uvedené v bode 2 a 3 rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 49/06 z 25. októbra 2006

v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 To 98/06 z 8. februára 2007 bol sťažovateľ odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem a pol roka so zaradením na jeho výkon do I. nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň okresný súd uložil sťažovateľovi ochranné „protitoxikomanické“ liečenie ústavnou formou. Poškodených opät' s nárokmi na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Rozsudok okresného súdu sp. zn. 4 T 49/06 z 10. októbra 2007 v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (podaná na poštovú prepravu 31. marca 2008) ešte nenadobudol právoplatnosť z dôvodu sťažovateľom podaného odvolania, o ktorom krajský súd dovtedy nerozhodol.

V rámci prebiehajúceho odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 4 To 7/08 obhajca sťažovateľa na verejnom zasadnutí konanom 26. februára 2008 vzniesol námietku, ktorú odôvodnil tým, že odvolací senát porušil zásadu neustrannosti v konaní a rozhodovaní o väzbe, ako aj v konaní o vine a treste. Zároveň sa obhajca sťažovateľa domáhal, aby krajský súd trestnú vec predložil na rozhodnutie ústavnému súdu, či v tomto prípade nedošlo k porušeniu ľudských práv sťažovateľa. Túto námietku posúdil krajský súd ako námietku zaujatosti, o ktorej iný senát tohto súdu uznesením sp. zn. 1 NTo 3/2008 z 5. marca 2008 rozhodol tak, že predseda senátu odvolacieho súdu a jeho členovia nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 4 To 7/2008.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 49/06 a jeho rozhodnutím z 24. apríla 2006 a krajský súd v konaniach vedených pod sp. zn. 5 To 98/06 a sp. zn. 1 NTo 3/08 porušili jeho základné práva, čo odôvodňuje takto:

«k... porušeniu môjho ľudského práva na spravodlivé súdne konanie, jednak nerešpektovaním môjho práva podľa čl. 6 odst. 3 písm. c) DOHOVORU - obhajovať sa s pomocou advokáta, ktorého som si zvolil, a to za nasledujúcich okolností:

Dňa 04. 02. 2005 vyšetrovateľ PZ... začal voči mne trestné stíhanie o. i. pre údajné spáchanie trestného činu lúpeže... s poučením, že u tohto činu ide o nutnú obhajobu... a ak si sám obhajcu nezvolím do 3 dní, bude mi týmto vyšetrovateľom ustanovený. Toto

uznesenie mi bolo doručené dňa 8. 2. 2005 a toho istého dňa som si zvolil za obhajcu..., ktorý taktiež toho istého dňa vyšetrovateľa vyrozumel, že moju obhajobu prevzal a tieto skutočnosti vyšetrovateľ následne zapísal do zápisnice o mojom výsluchu obvineného... za prítomnosti môjho obhajcu dňa 15. 2. 2005, takže nebolo nijakých pochyb, že môj obhajca v tomto konaní existuje a teda má všetky procesné práva a povinnosti obhajcu. Napriek tomu tento vyšetrovateľ už ďalej môjho obhajcu neupovedomil o ďalších vyšetrovacích úkonoch v mojej veci, preto obhajca nemajúc nijakých správ až dňa 28. 9. 2005... požiadal vyšetrovateľa o poskytnutie informácie, či a čo v mojej veci koná, na čo mu vyšetrovateľ dňa 4. 11. 2005 doručil uznesenie z 31. 10. 2005 o spojení tejto veci s vecou údajného ublíženia na zdraví a krádeže, ktoré vykonával iný orgán PZ už od 9. 8. a 28. 9. 2005. Až dňa 23. 11. 2005 sa dostavila do AK obhajcu moja matka, aby ho informovala o tom, že od dňa 28. 09. 2005... bez možnosti hovoriť so svojim zvoleným obhajcom a za jeho prítomnosti byť pri tomto úkone som bol zobraňovaný... do väzby... a hoci obhajcu vyšetrovateľ poznal a obhajca ... a bol toho dňa... dostupný... napriek tomu nebol orgánmi prípravného konania o takomto zásahu do práv svojho klienta byť slobodným, informovaný cestou porušení práva mojej obhajoby, a to nebolo napravené ani neskôr, takže ani mu do dnešného dňa neboli poskytnuté nijaké písomnosti týkajúce sa tejto udalosti, hoci o ne opakovane žiadal.

... až dňa 20. marca 2006 pri... oboznamovaní sa so spisom sme obaja sa poprvé dozvedeli o tom, že v spise sú založené aj písomnosti o výpovediach osôb, ktoré neboli procesne poučené ako svedkovia v tr. konaní, ako aj iné dôkazy, vrátane znaleckého posudku, ku ktorým sme nemali možnosť sa vôbec vyjadriť, preto sme túto skutočnosť písomne poznamenali jednak do zápisnice o oboznámení, na ktorú prokurátor nereagoval, ale dňa 28. marca 2006 iba oznámil, že už 21. marca 2006... podal v tejto veci obžalobu, ktorú mi však súd doručil až 11. 04. 2006 spolu s upovedomením, že dňa 24. 04. 2006 na verejnom zasadaní predbežne prejedná obžalobu a rozhodne o väzbe. ... môj obhajca dňa 13. 4. 2006 osobne a dňa 18. 4. 2006 písomne predniesol svoje stanovisko k flagrantlymu porušeniu práv obhajoby v tomto konaní spolu s návrhom, aby súd podľa § 244 odst. 1 písm. h) Tr. por. túto vec pre vady odmietol a vec vrátil prokurátorovi na odstránenie podstatných väd konania,... a súčasne... ponúkol môj písomný sľub..., aby ma prepustil na slobodu. ... súd vo svojom uznesení zo dňa 24. 4. 2006 (ktoré mi bolo doručené 28. 4. 2006)

sa výslovne nevyjadril, či moju vec na ďalšie konanie pred súdom vôbec prijal a prečo, nakoľko iba zamietol moju žiadosť na prepustenie z väzby, potom čo neprijal môj sľub, že povediem riadny život a ponechal ma vo väzbe s prejednaním, že som údajne osobou drogovu závislou a žalovaných trestných činov som sa vraj dopustil, takže je tu nebezpečie, že pri pobyte na slobode by som vtom pokračoval, čím jednak „a contrario“ akceptoval podstatné vady prípravného konania, ale najmä flagrantné porušenie mojich práv obhajovať sa prostredníctvom obhajcu...

Preto namietam porušenie môjho práva na obhajobu prostredníctvom obhajcu pri povinnej obhajobe, ktorého som si zvolil.

... k porušeniu môjho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 odst. 1 „DOHOVORU,“ aby moja záležitosť bola v primeranej dobe prejednaná pred nestranným súdom, a to za nasledujúcich okolností:

Dňa 4. februára 2005 bolo proti mne vyšetrovateľom PZ začaté trestné stíhanie bez náležitého preverenia, či sa oznámený skutok vôbec a kde stal, nakoľko vyšetrovateľ svoje dôvody pre takýto postup odôvodnil iba existenciou výpovede oznamovateľa a údajne poškodeného..., hoci ust. čl. 6 odst. 3 písm. d) ED obsahuje povinnosť riadne preukázať vypočutím svedkov... Totiž už v tomto štádiu tr. konania má obvinený právo byť detailne informovaný o dôvode obvinenia, ktoré má byť preverené už v predprocesnom štádiu a ak tomu tak nie je, vznesenie obvinenia pre tak závažný trestný čin s tak vysokou hrozbou trestu predčasné, a teda aj nedôvodné, takže aj nezákonné, čo v konečnom dôsledku viedlo k dvojročnej nedôvodnej väzbe a k nespravodlivým trom rozsudkom vyneseným súdom I .stupňa a s ohľadom na priebeh konania aj k neodôvodneným prieťahom, takže súdne konanie v tejto veci nie je dosiaľ napriek uplynutiu viac ako troch rokov právoplatne ukončené.

Jednou z príčin tohto stavu je aj porušenie zásady nestrannosti súdneho rozhodovania...

V mojom prípade... moja zákonná sudkyňa najneskôr dňa 18. apríla 2006... mala k dispozícii moje písomné vyjadrenie k porušeniu môjho ľudského práva obhajovať sa prostredníctvom advokáta, ktorého som si zvolil, takže bude povinná už v rámci ust. čl. 144 odst. 2 Ústavy SR sa vysporiadať s jej predložením zák. sudcovi ÚS SR a v rámci ňou stanoveného verejného zasadnutia o tom rozhodnúť. Zo štúdia spisu nemohla prehliadnuť

rozpor medzi cit. dôkazmi uvedenými v obžalobe a tými, ktoré sa skutočne v tr. spise nachádzajú, resp. sú právne akceptovateľné ako procesné dôkazy, rovnako tak tiež s tým, že som bol zobrať do väzby potom, ako mi bolo zabránené, aby som mohol použiť svojho ľudského práva garantovaného aj Ústavou SR na právnu pomoc advokáta, ktorého som si zvolil, hoci išlo o nutnú obhajobu, napokon nemohla prehliadnuť ani nedostatky prípravného konania, vrátane tak dôležitého úkonu ako je faktické oboznámenie sa obvineného a jeho obhajcu s úplným spisovým materiálom. Ak vec z tohoto hľadiska vôbec neprejednála, hoci tento inštitút uvedený v §§ 141 až 143 Tr. por. jej to ukladá, porušila tým aj ústavnú zásadu podľa § 2 odst. 2 Ústavy SR a súčasne jednostranným prístupom k tejto veci sa diskvalifikovala ako nestranná sudkyňa v tejto veci.

... v októbri 2006 bola táto moja vec v súvislosti s mojimi sťažnosťami voči procesným opatreniam súdu 1. st., ako aj námietkami na porušenie mojich ľudských práv a slobôd predložená v rámci odvolacieho konania Krajskému súdu v Bratislave..., ktorý... nepostupoval nestranne, ak porušovaniu ľudských práv ponechal bez povšimnutia tým, že konanie neprerušil a ani vec nepredložil zákonnému sudcovi Ústavného súdu SR, aby o nich konal a rozhodol. ...

Preto namietam, že zákonná sudkyňa Okresného súdu Bratislava V., potom čo sa z podanej žaloby Okresného prokurátora Bratislava V, obsahu trestného spisu, ako aj z môjho podania o porušení môjho ľudského práva na obhajobu, jednostranným rozhodnutím prijala túto vec na súdne rozhodnutie, napriek nedostatkom, ktoré neumožňovali súdu vo veci nestranne konať a vyniesť spravodlivý rozsudok.

Tým, že odvolací súd potom ako túto situáciu zistil, nevykonal na základe revízneho a kasačného princípu odvolacieho konania potrebné opatrenia, čím konal jednostranne.

... práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 odst. 2 „DOHOVORU“ byť ako obvinený považovaný za nevinného, dokiaľ moja vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

Hoci obom súdom od okamžiku ako sa s vecou oboznámili bolo známe, že z vykonaných dôkazov v prípravnom konaní a neskôr ani pri konaní na súde nebol nikdy a nijako preukázaný môj úmysel zmocniť sa cudzieho majetku iného násilím a tobôž s pomocou zbrane vo všetkých svojich výrokoch a rozhodnutiach to jednostranne tvrdil, a to aj potom ako dokazovaním v odvolacom konaní sa takéto podozrenia nepotvrdili, teda bez

toho, aby tak právoplatne rozhodol súd... Napriek tomu v troch rozsudkoch súd 1. st. zotrval na svojom jednostrannom tvrdení o mojej vine, ale aj v svojich rozhodnutiach najmä ako argument pre predĺženie nedôvodnej väzby ich opakoval a výmerou 10 ročného trestu odňatia slobody ako dosiaľ netrestanej osobe to dal aj zreteľne najavo.

Rovnako tak oba súdy vedeli, že moja družka... k okolnostiam zranenia našej dcéry... bola vypočutá bez poučenia o práve odoprieť vypovedať ako svedkyňa, a to iným orgánom PZ ako vyšetrovateľom, ale najmä tento jej výsluch sa uskutočnil bez prítomnosti môjho obhajcu a spôsobom, ktorý nedokumentoval jej skutočné autentické vyjadrenia, ktoré pokiaľ ide o zranenie našej dcéry nenasvedčovalo, že by mohlo k nemu dôjsť... inak ako z nedbalosti. Napriek tomu opakovane a nedôvodne súd argumentoval svojim jednostranným názorom, že som takéto zranenie svojej dcérke... spôsobil úmyselne, čo oba súdy taktiež jednostranne používali ako argument na šikanózne nedôvodné predlžovanie mojej väzby.

Preto namietam, že súdy oboch stupňov v mojej veci postupovali v rozpore s ust. čl. 6 odst. 2, ktorý stanovuje, že obvinený z trestného činu sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

... práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 odst. 4 „DOHOVORU,“ ktoré garantuje každému, kto bol pozbavený slobody, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

... Ani súd prvého stupňa, ba ani súd odvolací to nerešpektoval... Ani neskôr na podklade mojich siedmych žiadostiach na prepustenie z väzby rozhodoval iba na neverejnom zasadaní bez mojej účasti alebo aspoň môjho obhajcu tak, že sa nezaoberal pri skúmaní dôvodov ďalšieho trvania väzby reálnosťou údajného nebezpečia môjho pobytu... na slobode, ale iba hypotetickými úvahami..., a to ani v závere dvojročnej doby uväznenia, a to už v čase, kedy odvolací súd zásadne zmenil svoj postoj k existencii spáchania žalovaného trestného činu lúpeže ako takého. Prístup súdov v tomto smere stále trval aj po mojom návrhu na prepustenie dňa 6. 8. 2007, teda potom, ako odvolací súd už po druhýkrát zrušil dňa 10. 7. 2007 napadnutý rozsudok o vine a treste pre tr. čin lúpeže, súd znova zamietol môj návrh na prepustenie z väzby s rovnakou argumentáciou o mojej údajnej nebezpečnosti na slobode pre spoločnosť, voči čomu som dňa 20. 8. 2007 podal odvolanie, ktoré mi súd prvého stupňa dňa 27. 8. 2007 zamietol a proti tomuto uzneseniu, ktoré mi

doručil až 3. 09. 2007, takže som voči nemu podal dňa 5. 9. 2007 sťažnosť, odvolací súd však o nej (podľa uznesenia) vraj rozhodoval až dňa 24. 9. 2007 tak, že ju zamietol, čo ani mne, ani môjmu obhajcovi vôbec nedoručil, toho istého dňa ma však Riaditeľ väznice prepustil na slobodu, nakoľko vraj uplynula lehota pre „súdnu väzbu.“ Následne súd 1. st. v mojej veci vypísal už tretie pojednávanie na deň 10. 10. 2007, preto sme sa pokúsili asi dňa 8. 10. 2007 nahliadnuť do spisu, kde sme našli nielen nedoručené uznesenie o zamietnutí z väzby zo dňa 24. 09. 2007, ale aj iné uznesenie z tohto dňa o mojom prepustení z väzby, ktoré taktiež nebolo ani mne, ani obhajcovi doručené. Takže súd v jeden a ten istý deň súčasne zamietol moje prepustenie u väzby, nakoľko dôvody väzby trvajú a Riaditeľ väznice ma aj tak prepustil, hoci príkaz o tom, že ma treba prepustiť... bol vraj vydaný toho istého dňa.

Namietam preto, že súd 1. st. stupňa od okamžiku prevzatia mojej veci 18. 4. 2006 ani raz náležite nepreskúmal (počnúc verejným zasadnutím 24. 4. 2006) údajne stále trvajúcu existenciu väzobných dôvodov a ani neskôr oba súdy na podklade postupne podaných siedmich návrhov na moje prepustenie z väzby nerozhodli o zákonnosti môjho pozbavenia slobody a nenariadili moje prepustenie, hoci pozbavenie slobody bolo nezákonné.

... práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 127 odst. 1 a čl. 48 odst. 1 Ústavy SR, ktorý je príslušný prejednať moje námietky na porušenie mojich ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorou je cit. „DOHOVOR“.

Dňa 18. 4. 2006 som písomne predložil súdu 1. st námietky o porušení môjho ľudského práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 odst. 3 písm. c) „DOHOVORU,“ nakoľko mi bolo uprené právo obhajovať sa s pomocou obhajcu, ktorého som si v rámci povinnej obhajoby dňa 5. 2. 2005 zvolil... Tento súd sa však s vecou nezaoberal a dňa 24. 04. 2005 vo svojom rozhodnutí o prijatí obžaloby sa ani nezmienal o existencii tejto námietky a o svojom postoji (čl. 144 odst. 2 Ústavy SR), hoci takú povinnosť mal.

Rovnako tak odvolací súd... sa o tejto skutočnosti dozvedel v súvislosti s mojou sťažnosťou zo dňa 5. 10. 2006 z predloženého spisu, ako o procesnej prekážke s povinnosťou predložiť túto námietku na rozhodnutie sudcovi Ústavného súdu SR, ktorý je zákonným sudcom pre rozhodnutie o tom, že moje ľudské práva porušené boli. Ani neskôr, keď som postupne rozšíril námietky o ďalšie porušenie mojich ľudských práv a základných

slobôd, tento súd neprerušil konanie podľa § 283 odst. 5 Tr. por. a vec nepredložil zákonnému sudcovi na takéto rozhodnutie, hoci takú povinnosť mal.

Namietam preto, že oba sudy podľa čl. 48 odst. 1 Ústavy SR konali tak, že som bol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, ktorý by mohol a mal rozhodnúť o mojich námietkach na porušenie mojich ľudských práv a slobôd.

... práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 „DOHOVORU“, ktoré zaručuje každému, koho práva a slobody priznané „DOHOVOROM“ boli porušené, mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Počnúc 18. 4. 2006 opakovane až do dnešného dňa sústavne, prostredníctvom existujúcich opravných prostriedkov, ktoré Tr. por. v konaní, ktoré sa ma týka pripúšťa, som sa domáhal u oboch súdov, aby porušenie mojich ľudských práv predložili na rozhodnutie tomu orgánu SR, ktorý má kompetenciu o nich rozhodnúť, ale ani raz za celý tento čas sa ani jeden zo súdov argumentačne nezaoberal, prečo má zato, že mi právo na účinný prostriedok nápravy nenáleží, čo po procesnej stránke zabezpečili tak, že odvolací súd svoje rozhodnutia uskutočňoval na neverejných zasadnutiach a s poučením o neprípustnosti opravného prostriedku, takže sa stali právoplatným rozhodnutím súdu poslednej inštancie. Argumentácia o tom, že senát Krajského súdu Bratislava v inom zložení rozhodoval iba o zaujatosti senátu JUDr. Kubíka podľa § 31 odst. 2, 3 Tr. por. neobstojí pre absenciu takejto námietky z mojej strany a napokon aj Uznesenie 1 NTT 3/2008 zo dňa 5. marca 2008 na str. 2 v treťom odst. ako aj na str. 3 v odst. 6 to výslovne potvrdzuje. Takže moje námietky na porušenie mojich ľudských práv neboli dosiaľ predložené nijakému národnému orgánu SR na rozhodnutie.

Namietam preto, že oba senáty Krajského súdu v Bratislave konali a rozhodovali o mojich námietkach na porušenie mojich ľudských práv a základných slobôd tak, aby mi bolo odoprené právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl.13 „DOHOVORU“ pred národným orgánom (Ústavným súdom SR) povolaným rozhodnúť o takomto porušení, ak sa ho dopustili osoby pri plnení úradných povinností.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

«1) Okresný súd Bratislava 5 v konaní vedenom pod spis. zn.: 4 T 49/06 dňa 24. apríla 2006 a Krajský súd Bratislava ako súd odvolací v konaní spis. zn.: 5To 69/06 a 1 NTo 3/08 v dobe od 18. 4. 2006 až 31. marca 2008 porušili:

a) právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 odst. 3 písm. c) „DOHOVORU o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ obhajovať sa s pomocou obhajcu, ktorého som si zvolil,

b) právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 odst. 1 cit. „DOHOVORU,“ aby bola moja záležitosť v primeranej dobe prejednaná pred nestranným súdom,

c) právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 odst. 2 cit. „DOHOVORU“ byť ako obvinený považovaný za nevinného, dokiaľ moja vina nebola preukázaná zákonným spôsobom,

d) právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 odst. 4 cit. „DOHOVORU“ ako osoby pozbavenej slobody, aby súd urýchlene rozhodol o zákonnosti pozbavenia slobody a naradil moje prepustenie, ak je (už) pozbavenie slobody (nedôvodné) nezákonné,

e) právo, nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 127 odst. 1 a čl. 48 odst. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý je príslušný prejednať moje námietky na porušenie mojich ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorou je cit. „DOHOVOR“

f) právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 „DOHOVORU“, ktorý zaručuje každému, koho práva a slobody priznané „DOVOROM“ boli porušené, mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

2) Podľa § 56 ods. 2 Zák. č. 38/1993 Zb. zákonov o konaní pred Ústavným súdom sa zrušuje v celom rozsahu rozhodnutie Okresného súdu Bratislava 5, spis. zn.: 4 T 49/06 zo dňa 24. apríla 2006 o predbežnom prejednaní obžaloby Okresného prokurátora Bratislava 5, pod spis. zn.: 1 Pv 107/05 zo dňa 21. 03. 2006, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia naň nadväzujúce, vrátane rozhodnutí o väzbe, a to aj ak o nich následne rozhodol Krajský súd v Bratislave spis. zn.: 5 To 69/06, ako aj 1 NTo 3/08 a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie Krajskému prokurátorovi v Bratislave, aby bola pridelená na ďalšie konanie a rozhodnutie inému prokurátorovi mimo mesta Bratislavy.

3) Podľa § 56 ods. 3 písm. b) Zák. č. 38/1993 Zb. zákonov o konaní pred Ústavným

súdom sa vec vracia na ďalšie konanie Okresnému prokurátorovi v Malackách na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4) Podľa § 56 ods. 4 cit. zákona sa priznáva p. L. B. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500.000,- Sk (slovom päťstotisíc korún slovenských) za nemateriálnu ujmu, náhrada trov právneho zastúpenia advokátom vo výške 237.661,- Sk, ako aj odškodnenie za väzbu od 27. októbra 2005 do 24. septembra 2007, ktoré je Okresný súd Bratislava 5 povinný mu vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5) P. L. B. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia za konanie vedené u Ústavného súdu SR, a to vo výške 6.352,- Sk (prevzatie veci a podanie ústavnej sťažnosti) a 380,- Sk (administratívny paušál), teda spolu 6.732,- Sk (slovom šesť tisíc sedemstotridsaťdva korún slovenských), ktoré je Okresný súd Bratislava 5 povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu - advokáta JUDr. I. P.,... vedeného v OTP banke Bratislava do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.»

Sťažovateľ 5. septembra 2008 doplnil prílohy sťažnosti podanej ústavnému súdu o rozhodnutia všeobecných súdov, na ktoré v sťažnosti poukazuje, a zároveň oznámil, že pôvodne uvedená spisová značka napádaného konania vedeného krajským súdom sp. zn. 5 To 69/06 je nesprávna, a ako správnu spisovú značku konania vedeného krajským súdom uviedol sp. zn. 5 To 98/06.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V prvom rade treba poznamenať, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v tomto prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv [čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. c) a čl. 13 dohovoru] a v súvislosti s tým konaním, resp. rozhodnutiami (postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 49/06 a jeho rozhodnutie z 24. apríla 2006 a postup krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 5 To 98/06 a sp. zn. 1 NTo 3/08), ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných práv v iných konaniach, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Predmetom sťažnosti pred ústavným súdom je teda posúdenie, či postupom (prípadne rozhodnutiami) okresného súdu a krajského súdu v napádaných konaniach došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv.

1. Sťažovateľom namietané porušenie označených práv okresným súdom „*v konaní vedenom pod spis. zn.: 4 T 49/06 dňa 24. apríla 2006*“ ústavný súd vyhodnotil, vzhľadom na takúto formuláciu petitu sťažnosti, ako napádanie rozhodnutia okresného súdu z 24. apríla 2006 vydaného pri predbežnom prerokovaní obžaloby, ktorým okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, neprijal jeho písomný sľub ako náhradu za väzbu a ponechal sťažovateľa vo väzbe. Svedčí o tom aj znenie bodu 2 petitu sťažnosti, podľa ktorého sťažovateľ žiada zrušiť „*v celom rozsahu rozhodnutie Okresného súdu Bratislava 5, spis. zn.: 4 T 49/06 zo dňa 24. apríla 2006 o predbežnom prejednaní obžaloby*“.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu bola prípustná sťažnosť. O tejto skutočnosti bol sťažovateľ poučený priamo v uznesení z 24. apríla 2006.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy „... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby, o žiadosti o prepustenie z väzby, o ďalšom trvaní väzby, o zmene dôvodov väzby, o návrhu na predĺženie lehoty väzby a rozhodnutie prokurátora o prepustení obvineného z väzby.

Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť.

Podľa § 189 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie možno napadnúť pre

- a) nesprávnosť niektorého jeho výroku,
- b) zřejmý rozpor výroku s odôvodnením, alebo
- c) porušenie ustanovení o konaní, ktoré uzneseniu predchádzalo, ak toto porušenie mohlo spôsobiť nesprávnosť niektorého výroku uznesenia.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ sa mohol domôcť ochrany ním označených práv podaním sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 24. apríla 2006, o ktorej bol oprávnený konať a rozhodnúť krajský súd, ktorý bol zároveň povinný v prípade zistenia, že došlo postupom alebo rozhodnutím prvostupňového súdu k porušeniu práv sťažovateľa, poskytnúť týmto jeho právam ochranu. Ako z obsahu sťažnosti vyplýva túto možnosť sťažovateľ aj využil, pritom však postup a rozhodnutie krajského súdu v tejto konkrétnej veci v sťažnosti pred ústavným súdom nenamietal (pozri petit sťažnosti).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie ním označených práv nesprávnym postupom okresného súdu pri predbežnom prerokovaní obžaloby konanom 24. apríla 2006 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 49/06 (a teda nie rozhodnutím o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a o písomnom sľube), potom treba konštatovať, že aj v tom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu, pretože nápravy procesných pochybení okresného súdu,

ktorých sa dopustil v rámci predbežného prerokovania obžaloby a ktoré môžu predstavovať možný zásah do základných práv alebo slobôd sťažovateľa, je možné domáhať sa či už priamo v konaní pred konajúcim súdom (napr. námietkami, žiadosťami, sťažnosťami) alebo na nadriadenom súde prostredníctvom riadnych opravných prostriedkov až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, ale napokon aj po právoplatnom skončení konania prostredníctvom mimoriadnych opravných prostriedkov (v prípade, že sú naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov).

Aj v tejto časti by teda ústavný súd musel sťažnosť sťažovateľa odmietnuť pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Sťažovateľ svojou sťažnosťou pred ústavným súdom namietal porušenie označených práv aj postupom, resp. rozhodnutím krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 98/06, ktoré bolo právoplatne skončené 8. februára 2007 vydaním uznesenia, ktorým v časti zrušil rozsudok okresného súdu z 25. októbra 2006 a prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol, a vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu ponechal nezmenený. Uznesenie bolo krajským súdom vyhlásené na verejnom zasadnutí v prítomnosti sťažovateľa a jeho obhajcu (obhajcovi bolo rozhodnutie doručené 14. marca 2007).

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie označených práv postupom krajského súdu v konaní, ktoré bolo právoplatne skončené viac ako rok pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Z toho je zrejmé, že do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nepochybne uplynula lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Napokon sťažovateľ namietal sťažnosťou pred ústavným súdom aj porušenie označených práv v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 1 NTo 3/08. Predmetom tohto konania bolo rozhodovanie o sťažovateľovej námietke zaujatosti senátu krajského súdu, ktorý v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 7/08 rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 49/06 z 10. októbra 2007. V napadnutom konaní krajský súd uznesením z 5. marca 2008 rozhodol tak, že senát krajského súdu nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 4 To 7/2008.

Z odôvodnenia sťažnosti vyplýva (vzhľadom na nejasný a nepresný petit sťažnosti pred ústavným súdom), že uvedené konanie sťažovateľ napáda z hľadiska porušenia jeho základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že všeobecné súdy sa nezaoberali námietkami sťažovateľa, ktorými poukazoval na porušenie jeho „ľudských práv“, a krajský súd po tom, ako mu bolo sťažovateľom oznámené porušenie jeho práv, neprerušil konanie a nepredložil spis ústavnému súdu na rozhodnutie o tom, že jeho „ľudské práva porušené boli“. V tejto súvislosti sťažovateľ napokon namietal aj porušenie svojho práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru, ktoré obdobne odôvodnil tými istými skutočnosťami, t. j. že všeobecné súdy nepredložili jeho trestnú vec ústavnému súdu na rozhodnutie o porušení jeho ľudských práv.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre viackrát vyslovil, že zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Z uvedeného hľadiska je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnenou, a to práve z dôvodu absencie vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom, resp. rozhodnutím krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 NTo 3/08 a namietaným porušením práva na „zákonného sudcu“ zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy, ale aj práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru.

Z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj z ustanovenia § 49 a násl. zákona o ústavnom súde jasne a jednoznačne vyplýva, kto, za akých podmienok a akým spôsobom sa môže v konaní pred ústavným súdom domáhať ochrany základných práv a slobôd v prípade, že sa ich porušenia dopustili orgány verejnej moci (tak, ako to tvrdí sťažovateľ v sťažnosti pred ústavným súdom). Uvedená právna úprava bez akýchkoľvek pochybností neumožňuje zaradiť všeobecné súdy medzi „osoby“ oprávnené podať návrh ústavnému súdu na rozhodnutie o porušení základných práv a slobôd fyzických alebo právnických osôb, medzi ktoré patrí aj základné právo zaručené v čl. 48 ods. 1 ústavy a základné právo na účinný prostriedok nápravy zaručené v čl. 13 dohovoru. Preto krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 NTo 3/08 nebol oprávnený predložiť ústavnému súdu sťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa, ktoré v konaniach pred všeobecnými súdmi namietal.

Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, neprichádzalo do úvahy rozhodovanie o ďalších požiadavkách sťažovateľa uvedených v sťažnosti (zrušenie rozhodnutí všeobecných súdov, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie finančného zadosťučinenia a trov právneho zastúpenia), pretože rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2008